

ESTUDIANTS AMB MICRÒFONS I CARPETES

Diferents projectes escolars relacionats amb la comunicació
acosten els adolescents a la professió periodística

TEXT NEREIDA CARRILLO

Les alumnes Paula Esteve i Laia Pau de l'IES Illa de Rodes durant la gravació del programa Illa TV. Foto: IE Illa de Rodes.

Centenars d'infants i adolescents s'introdueixen en l'ofici de periodista en escoles i instituts catalans, amb projectes propis o bé amb el paraigua d'algun mitjà de comunicació. D'aquesta manera, els petits aprenen a comunicar i comuniquen aprenent llengua, coneixent el món i també adquirint habilitats socials. En aquest reportatge, visitem alguns d'aquests projectes i en parlem amb els responsables. I també, com no, recollim l'opinió d'aquests joves comunicadors que s'enfronten, per primer cop, a un micròfon.

Comença la música. A la pantalla de televisió apareixen unes lletres grans: "Illa tv". I tot seguit, altres de més menudes: "Institut Illa de Rodes". Unes llumetes espurnegen per la pantalla. De cop, la música i les espurnes s'aturen. I veiem en pla mitjà la Laia Pau, alumna d'aquest institut de Roses: "Bona tarda. Benvinguts a un nou programa d'Illa tv". La Laia, que al juny va acabar quart d'ESO, és una dels molts nens i adolescents catalans que aprenen ben d'hora l'ofici de periodista. Se'ls forma a l'escola o a l'institut, a través de projectes que els centres impulsen de manera autònoma o amb l'aixopluc d'un mitjà; com a assignatura diferenciada o de manera transversal. L'objectiu és aprendre a comunicar, però també comunicar aprenent: a través de l'elaboració de peces informatives, els alumnes aprenen a escriure, a treballar en equip i a entendre i opinar sobre el món que els envolta.

La Montserrat Vila, professora a l'IES Isaac Albeniz de Badalona, que participa en el projecte de periodisme digital Escoles en xarxa, ho valora molt positivament: "És excel·lent per acostumar els nois i noies a aquella gimnàstica mental de llegir el món que els envolta". Anna Maria Rodón, professora de l'Institut Euclides, de Pineda de Mar, s'afegeix a les lloances: "És necessària l'alfabetització en els mitjans de comunica-

ció, que els permeti comprendre, analitzar i produir, per tal de no ser consumidors acrítics".

Des del curs 2007-08, en aquest centre tenen un canal de televisió dins d'una plataforma digital i, des del curs 2009-10, emeten petits espais al canal comarcal del Maresme (m1tv). També té un espai en un canal comarcal de TDT l'IES Illa de Rodes, de Roses. Emeten "Illa tv", un programa contenidor de periodicitat quinzenal, per Empordà tv. L'espai

CENTENARS D'INFANTS I ADOLESCENTS APRENEN A COMUNICAR A L'ESCOLA O A L'INSTITUT, PERÒ TAMBÉ COMUNIQUEN APRENENT

està fet per alumnes de secundària i batxillerat coordinats pel professor Xavier Serra, que n'explica l'origen i la finalitat: "El projecte pretén ajudar a resoldre algunes dificultats que s'han detectat a l'institut com són el fet que els alumnes moltes vegades llegeixen poc, no s'informen sobre els temes, no saben redactar o escriuen amb faltes i descuiden la qualitat del seu treball." Per Serra, el projecte de formació en comunicació audiovisual ajuda en tots aquests aspectes i és una eina per als docents: "No pots dir a un nen: 'redacta millor' i no tenir l'eina".

Les peces audiovisuals que fan els alumnes de l'IES Illa de Rodes, a més de difondre's a Empordà tv, al web de l'institut, a Facebook, Twitter i Vimeo, s'han publicat fins ara també al web *324.cat*, a través del projecte Kiosk Jove. Aquesta iniciativa compta amb la col·laboració del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya i permet als estudiants catalans penjar continguts en què expliquen l'actualitat del seu centre o de la seva ciutat. Kiosk Jove es va estrenar amb una prova pilot el 2009 i el

2011-2012 incloïa més d'una vuitantena de centres educatius. Però no és l'única iniciativa d'un mitjà que encoratja els joves a explicar allò que els envolta.

També ho fa, per exemple, Vilaweb, a través del projecte Escoles en xarxa, un sistema de blocs en línia que dona difusió a continguts de diversos centres d'educació primària i secundària dels territoris de parla catalana. El projecte està dirigit per Òmnium Cultural i Vilaweb, a més hi col·laboren la Generalitat i l'Escola Valenciana-Federació d'Associacions per la llengua. Inclou també una trobada anual presencial entre els centres, una trobada per reforçar vincles i treballar plegats. La iniciativa va arrencar el curs 2004-2005 amb 22 centres i ara ja n'inclou més de 300.

PREMSA ALS INSTITUTS

Des del 2009, el Col·legi de Periodistes de Catalunya ha estat treballant per acostar la professió als més joves mitjançant el projecte "La premsa a les escoles", que busca fomentar la lectura dels diaris, l'esperit crític i la reflexió al voltant de l'actualitat mostrada pels mitjans de comunicació. El projecte, que compta amb el suport de la Fundació La Caixa, consisteix a portar periodistes a les aules perquè aquests expliquin la seva experiència dins els mitjans, mentre que els alumnes, al seu torn, poden exercir de joves periodistes redactant notícies. Aquest any, van tenir lloc catorze xerrades en catorze instituts entre els mesos de gener i maig. Tant els periodistes que hi van participar com les escoles van valorar l'experiència positivament, destacant-ne la bona predisposició i la participació per part dels alumnes.

PERIODISME PER A PETITS

De la mateixa manera que els centres educatius es fixen en els diaris, els rotatius també miren a l'escola. Aposten per continguts específics per a infants i joves, amb suplementes com l'"Ara Kids", del diari Ara, que es va estrenar l'11 de setembre del 2011, o el "Pequeño País" d'El País, que va néixer el 1981 i que la crisi va fer desaparèixer el 2009. El Periódico també impulsa, des del curs 1998-99, el projecte *El Periódico a l'escola*, amb visites a la redacció i el rotatiu del diari i tallers intensius i activitats puntuals a les escoles. A la televisió cal destacar el programa Info K del Super3,

ENTENDRE LA PROFESSIÓ

"Estem vivint uns temps de retallades: l'Estat espanyol fa retallades, la Generalitat fa retallades, les empreses fan retallades i, entre altres conseqüències, els sous són més petits." El text és de Jonathan Quesada, un jove de quinze anys alumne de l'Escola Fàsia, a Barcelona, una escola de pedagogia terapèutica que atén alumnes amb necessitats

EL PROJECTE KIOSK JOVE PERMET ALS ESTUDIANTS PENJAR CONTINGUTS EN QUÈ EXPLIQUEN L'ACTUALITAT DEL CENTRE O DE LA CIUTAT

educatives especials. El Jonathan ha escrit la seva peça després que a classe hagin llegit els diaris i hagin debatut sobre l'actualitat. Una de les professores del Jonathan, la Purifica-

ESCOLES EN XARXA, DE VILAWEB, ÉS UN SISTEMA DE BLOCS EN LÍNIA QUE DÓNA DIFUSIÓ A CONTINGUTS DE CENTRES D'EDUCACIÓ

ció Peire, opina que de vegades cal "deixar de fer continguts rígids" per aprendre amb "classes més dinàmiques". I afegeix que analitzar l'actualitat i produir textos permet als joves "formar-se un criteri perquè ningú els pugui passar per damunt". Raquel Díaz, companya de Purificación —totes dues són tutores del grup d'ESO B— afegeix: "com que són estudiants d'educació especial, la gent té prejudicis. I, al contrari, tenen un esperit crític impressionant."

Adrià Liñán té setze anys i és company del Jonathan. Confessa que la feina que fan a classe de llegir i produir textos informatius li ha permès acostar-se una mica més a la professió, "empatitzar amb els periodistes", entendre com és la seva feina.

Com ell, molts altres alumnes han descobert què és fer informació. I n'assenyalen algunes de positives i d'altres que no els satisfan: "M'agrada quan sortim perquè coneixem altres persones", explica la Clàudia Rissech, que el

passat juny va acabar 2n de batxillerat a l'IES Euclides. L'altra cara de la moneda, la dibuixa el seu company de 1r de batxillerat Guillem Maldonado: "L'horari del productor pot ser molt esgotador." La Sawsan Kathira, que ha cursat 4t d'ESO de l'IES Illa de Rodes, ha descobert altres inconvenients: "El que menys m'agrada és quan fas una entrevista i la persona et deixa plantada".

Mentre calibren en una balança el que els entusiasma i els desagrada, els joves reconeixen que s'emporten la motxilla ben plena d'ensenyances. "Aprèn a escriure bé, a assabentar-te de les faltes, a explicar el que penses", explica Noè, de setze anys i alumne de l'Escola Fàsia. Per la seva part, Clàudia López, alumna de 4t d'ESO de l'IES Illa de Rodes, afegeix: "He après a editar i a saber com es fa una entrevista correctament. I crec que em servirà per al futur perquè jo em vull dedicar a això".

A més d'aspectes com l'aprenentatge lingüístic i en comunicació audiovisual, tots aquests estudiants també assenyalen altres tipus d'avenços. "M'he adonat que no aconseguies de cop i volta ser periodista o presentadora —confessa Èlia Arbonés, alumna de 2n de batxillerat de l'IES Euclides— sinó que ser-ho requereix una evolució i un esforç".

